

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Februárius' 26-dikán 1819.

Spanyol Ország.

Valencia' városában azon ösz-
szesküdték között, kiknek neveiket a'
közelébb költ M. Kurirban előszámláltuk,
13-man már megölettettek. Mindjárt az
ő megölettetésük után: ily proklamáziót
botsátott: azon tartomány' Katona Kor-
mányozója a' közönség' elejébe: —

„Valencia' betsületes lakosai, hü-
séges katonák, fegyveres pajtásim! Az
a' nézőjáték, melynek szemlélő tanuji
valátok, azonnal nem tűnik ily irtóztató-
nak előtekbe, mihelyest azt a' bünt meg-
gondoljátok, a' melly ezeket veszülőhely-
re vezérlette. A' Monarkhiát 's az Or-
száglószéket fenekestül felfordítani, a'
ragadozást, gyilkolást, és bosszúállást
organizálni, a' vért ár-víz' módjára on-
tani, ezek valának az ő plánumaik. A'
nemzetet örökre gyalázatossá akarták ten-
ni; 's még hennetek is a' magok bün-
ös társaikká 's undok czélzássaik' vég-
rehajtójivá akartak tenni. Igaz ugyan,
hogy ők ezt néktek még nem adták vala-
tudtotokra: de még is meggyalázták a'
Valenciai népnek 's ezen derek őrző se-
regnek betsületesességét, az által, hogy
ezt a' kegyetlen motskot reájok akarták
háromlítani. És minthogy önn' magok
vad dühösségéhez nem egészszen biztak;
erre nézve minden gonosztévőket, mind-
mind, még a' legbünösebbeket is, kik
csak méltók voltak arra hogy magokat
véllék öszszetsatolják, szabadon akarták
botsátani, hogy nékiek a' magok bünös
plánumjoknak végrehajtásában segítségül

legyenek. A' reánk vigyázó gondviselés
rendkívül való eszközökkel élt, hogy,
mint reménlem, a' thrónusnak, a' tör-
vényeknek, 's a' vallásnak minden ellen-
ségeit, a' kik Spanyolországot nyngha-
tatlanokdtatják, semmivé tegye. Ezen
Gondviselés nékem megkivántató belá-
tást és szükséges eszközöket adott arra,
hogy azon tizenhárom gyávákat, a'
kik szemetek előtt megölettetének, meg-
találhassam 's veszettségek felől meg-
győzhessem. —

„Valencia' lakosai! Nem tsak
ezen néhányak a' köztünk találtató hü-
ségtelenek. Vagynak ezeknek ezen tar-
tományban, sőt az egész országban, kö-
vetőjik 's bünös társaik. Néktek kell be-
tsületes lakosok 's néktek derék Spanyol
katonák. kik a' ti Királyotok eránt való
hívségnek 's atyáitok törvénye eránt va-
ló engedelmességnek mindenkori példá-
jául szolgáltatok, néktek, a' kik bennem
semmi kétségeskedést hátra nem hagy-
tatok affelől, hogy melly nagy undoro-
dást gerjesztettek bennetek ezen tsuda
állatok, néktek kell mondom minyájo-
toknak nállam bejelenteni őket, 's osz-
tán nekem kell őket minnyájokat kiirtani
a' világról. Valameddig ezen tsuda ál-
latok között tsak egy is életben leszen,
addig semmi némü házi békességet ne
reménljetek; addig az atyák a' magok'
gyermekektől engedelmességet 's nyájas
szeretetet, 's az aszszonyok az ő férje-
iktől hüséget és gondoskodást, hijába vár-
nak; nem leszsz addig se' barát, se' tör-
vény, se' hüség, se' kereskedéshéli hi-

tel, se' valamely társasági életbeli virtus; végezetre egyikünk a' másikat öli; a' fiját az atyát ki néli az életet adta, 's az anyját, a' ki őtet szoptatta, gyilkolja. Ha ezen rajzolat néktek igen vastagnak, durvának, vagy igen reitentesnek lenni látszik, gondoljátok-meg, hogy elienségeinknek principiuma az, hogy a' Monarkhák semmivé tétetnessenek. Ők minket ugyan ezen principiumjuk által akarnak veszedelembe tásztítani: de ne féljetez tőlle. Az Isten, a' betsületes Spanyol nemzet' oltalmazója, felemelkedett tulajdonságokat adott néli; ezen nemzetet a' maga Királya és szent vallása eránt viseltető hűségétől, semmi elnem szakaszhatja; az Oltárnak és Thronusnak nem fog támosok' dolgában fogalkozással lenni. A' többi tartományainkban is megpróbált hűségű vezérek kommandánsotokat: a' mi pedig a' ti Kommandánsotokat illeti, ti őtet mindenütt és az utolsó lehelletig a' hűséges seregek előtt fogjátok szemlélni, hogy a' Rebellisek, az utolsóig mind kiirtattassanak. — „Elio.

Ezen proklamációról azt mondja Madridban Jan. 28. dikán egy magános tudósító, hogy ezt senki se' találja jónak. Azt senki kétségbe nem hozza, hogy Generális Elio köteles, sőt kéntelen volt megbüntettetni a' hűnös tselekedeten rajta talált személyeket: de más felől mindenek úgy ítélnék, hogy ő sokkal fontosabbnak adta-ki ezen dolgot, mint ez magában van; és arra, hogy az Országlószék' ellenségei, valamint Valenzia tartományában úgy az egész országban is ily számosak legyenek, telységgel nem kellett volna az elméket figyelmesség tenni. Beszéli, hogy az Országlószék se' hagyta helybe ezen tekintetben az Elio tselekedetét, 's őtet a' Valenziai Kormányozóságból elhivatta. Beszéli, hogy a' fegyveres nép között is sok Regimentek felzendültek vol-

na, de ezt némely újságlevelek költénynének mondják lenni.

A' Nagy Eretnéknyomozó (Nagy Inquisitor) egy könyvet, a' melly három vastag negyedről kötetekben, a' nyomtatás' helyének megnevezése nélkül, ily cím alatt: A' Messiasnak a' ő ditsősségében való eljövetele, *Josáfat Juan Ben Esra által*, jött-ki, a' legkeményebb büntetés alatt számbivetett Spanyolországból.

A' pártoskodó Gerillások' vakmerő hátsárga naponként nevededik. Már most más systemát követnek. Ed-dig a' magános útasokat is meglámodták 's megfosztották: ezeket már nem hantják, hanem tsak az Országlószék' számára pénztívő szállítványok után leselkednek. — Az a' 200 emberekből álló Gerillás-csapat, melyről említettük vala, hogy az Estaray nevű városkában lévő Királyi posztófabrikát kiprédáltta, egészen új formaruhába öltözködött.

A' Laodiceai Ersek Don-de-Vera-Delgrado, ki a' Királynak utóbbi házossárga áldást mondott, Radiksban 75. dik esztendejében meghalt.

Frantzia Ország.

Azok az Alsáziai földmivesek, a' kik leginkább dohánytermesztésben találnának legnagyobb hasznot, ha monopolium nem volna, ily kérelmet terjesztettek a' két törvényhozó kamarák' elejébe: — „Mi az Istentől, a' törvényektől, és őseinktől vettük azt a' just, hogy földjeinket birhassuk 's használhassuk; betsületesen megfizetjük az azért kívántató adót. A' mi jusaink semmit se' különböznek azoknak a' lakosoknak jusaitól, kik a' magok földjeiken szőlő-, olaj-, és eper-fát termesztenek; a' mi jusaink olyan jusok, mint minden földbirtokosainknak jusaik. Ezek szabadon mivelhetik a' magok földjeiket; tőlünk ezen szabadság elvétetett. Hát mi nem azon haza' gyermekei vagyunk? Nem azt mondja-é a'

Constitúció, hogy a' Frantziák egyenlők, és az ő tulajdonnyok megsérthetetlen? Ehez képpeszt mi, kérjük a' törvényhozó kamarákat: hogy a' Constitúció' javait reánk, dohánytermesztőkre, éppen úgy terjeszszék-li, mint egyéb Frantziákra; hogy nekünk a' dohánytermesztésre 's eladásra való szabadságot adják vissza; 's hogy hagyják-meg tulajdonosi birtokunkban azon szerzeményeket, mellyekkel földjeinket a' ki nem fáradó szorgalmatoskodás sok időig gazdagította. Tartományunkra oly boldogságot árasztott-li a' mezzei gazdaságnak ezen ága, hogy a' szegénységet alig esmertük. A' mi boldogságunk nem Frantziaországé is? Melly nagy hasznára vala ez kivált az utolsó hadakozás' ideje alatt a' Státusnak! A' boldogság és tulajdonosság, a' legnagyobb hánykodások között szerentsé mérséklet' határai között tartoztatták karakterünket, fenntartották szokott szorgalmunkat, rendszeretünket, 's azon erköltsi tulajdonságainkat, mellyek nélkül sem a' vallás sem a' közönséges rendtartások fenn nem állhatnak. Adják vissza tehát nekünk ismét azt, a' mi nekünk visszaadattalását maga a' Státus' java is kívánja, 's a' mit mi még a' Bitangolóknak idejében is el nem vésztettünk." — Ezen kérelemnek nagy számú mezzeimunkások aláírták neveiket.

A' Ministériumban esett nagy változás sok más közönséges tisztviselőnek 's nevezetesen számos Préfektusoknak levagy más helyre való tételtetését vonták magok után. A' letétetett Préfektusoknak ily irás által adta tudoksa a' Belső Minister az ő letétetésüket: — „N. N. Préfektus Ur! A' Király az Ur' ezélszásai 's gondolkodásai tisztességének igasságot akarván terni, ön' szolgálatjára nézve hasznosnak találja az Ur' helyébe más Préfektust rendelni: de azonban fenntartja magának ő felsége, hogy az Ur

szolgálatbéli buzgóságát haszonra fordíthassa, melyhez képpeszt reám bizta, hogy ezt az Urnak tudtára adjam. En örömmel hasznát fogom venni azon alkalmatosságnak, mellyet nekem az Ur szolgálatni fog, hogy az Ur' nevére a' Király' jó akaratját emlékeztessém. —“

„Gr. De Caze s Belső Minister.

A' Könyvesházak' Újságának felszámolása szerint Frantziaországban 274 's ezek között tsak Párisban 40 könyvesházak találtak. *Párisban* ezek a' legnevezetesebbek: a' Királyé 750,000 nyomtatott és 50,000 kézírás kötetekkel; a' Monsieuré 150,000 nyomtatásokkal és 5000 kézírásokkal; a' Sz. Genevié 110,000 kötetekkel és 2000 kézírásokkal; a' Mazariné 90,000 kötetekkel és 5437 kézírásokkal. *Lyonban* van egy, 106,000 — *Bordeauxban* egy 105,000 — *Versaliában* egy, 40,000 — 's *Dijonban* egy 35,000 kötetekkel. Alájjában 1,125,347 kötetekre teszik a' Párisi könyvesházakban találtató könyvek' számát.

Közönséges újságlevelek erősítik, hogy a' híres *Regnault de Sant Jean d' Angely* is engedelmet nyert a' Frantziaországba való visszatérésre. — *Hertzeg Talleyrandnak* egy testvére' leánya, kit ő örökbe nevelt, *Eschnot* nevű Svadronyos Kapitány *Hertzeghez* ment férjhez. Menyaszonyi ajándékol fél millió Frankot kapott az öregtől.

Német Ország.

Summázat, a' Bavariai újságleveléből: — „Februárius' 15-dikén ismét az első kamarától a' Királyhoz intéztett köszönő irás miatt előfordult veteledést vette elő a' második kamara. — *Behr*: Ugy itélek, hogy engem' illet az általam felhozott kérdést előbbeni tanácskozásainkal ismét összekötöni 's vitatni. Febr. 12-kén azt a' principiumot tettem fel, hogy az első kamara a' felhozott sértő szavak által a' második kamarát érdeklette. E' világos a' következők-

ből: — 1)ször, mert mi vagyunk a' nemzet' bizodalma által szereztetett gyülekezet — 2)ször, mert ekképpen az első kamara ezen szavakat *inabstracto* (csak közönségesen valamely gyülekezetről) nem mondhatta. Továbbá némelyek közlünk azt is felhozták az első kamara' mentiségére, hogy az tsak feltétel alatt mondotta a' mit mondott, tudni illik: hogy ha megtörténni találna, hogy 's a' többi. De nem így van a' dolog; nem feltétel alatt van itt a' beszéd. Öröklévaló törvényről, elleneállhatatlan ragadtatásról van itt szó. De ha úgy volna is, mi következne belőle? tsak az, hogy egy kevésse nem oly kemény, de még is minden esetben megbántó szavak lennének ezek, azért, mert mi az efféléknek feltételére semmi okot nem szolgáltatunk. Szemünkbe ilyeneket mondani, minden esetben több a' Német egyeneségnél. Mi ezt megérdemlenők, ha megszenvednők. Ha van köztünk valaki, ki az első kamara' ügyét védelmezni akarja, most álljon elő és beszéljen, eme' jó principium szerint: *Audiator et altera pars*. Az én kérdésem ez: Megszenvedhetjük-e, hogy azt mondják: *hogy mi revolúziós indulatnak vagyunk, és hogy az első kamara egyedül a' Király' támasza?* Megszenvedhetjük-e, hogy az első kamara feleslegi fontosságot 's mintegy Aristokratizai lelki felsőséget tulajdonítson magának a' nép felett? Ezt mi meg nem szenvedhetjük. Mit kell hát tennünk? Azon jóvalásomat, melyet 12-dikben tettem, vissza veszem, tudni illik, hogy az első kamarához irjunk; mert ebből a' következne, hogy az első kamara vissza írna, 's czivodás lenne a' dolog' vége. Tsak azt jóvalásom tehát, hogy az első kamara írása mellé készítsünk és tegyünk mi is egy írást, melly által nyilatkoztassuk ki, *hogy mi nagyon távol lévén minden hánykodástól, minden revolúzi-*

ós iparkodástól, tsendességben vagyunk, és megbántani senkit nem akarunk. Azt kérem, hogy jóvalásom bortsáttassék egyenként való voksolás alá.

Schätzler: Reszketve állok elő, mert még, 's kiváltképpen ily nevezetes gyűlésben, a' hol ily nagy Orátorok találatnak, soha se' oráltam. Hanem, mint hogy a' szóban forgó tárgyat oly fontosnak találok, hogy ha szerentsésen el nem hárittódik, külömbkülömb kedvetlen következesei lehetnek: tehát tsak elő mondom, úgy a' mint tudom, a' következőket: Én az első' kamara' szavaiban valósággal találok valamely illetlen előadást, de a' második kamarának semmi bántódását nem látom azokban, sőt inkább azon szavakat a' második kamarára nézve nagyon elkötelezőknek lenni tartom (*nagy morgás*). Nagy Britannia' boldogságának talpköve éppen az az elevenítő erő, melyet nekünk az első kamara a' maga szavaiban tulajdonlt, mert mit mondhatna felőlünk betsületesebbet, mint, hogy mi újabb meg újabb elevenséggel ellentállhatatlanul iparkodunk a' jobbításokon? A' következő szavakat ugyan éppen ily kedvezőleg nem magyarázhatjuk, de a' mellyek oly dologról mondatnak, melly még nints meg, 's talám nem is fog soha lenni; és így nyugott lélekkel várhatjuk. A' jóvalott írás a' Királyt is nagyon fogná keseríteni; osztán öszszesurolődást is okozna a' két kamarák közt. A' mi gyűlésünk tsak egy. Két kamarákra van osztolva. Az a' ház, melyben hasonlás uralkodik, felfordul. Legjobb lenne tehát, ha Behr Ur vissza venné jóvalását, 's abba megegygyezne a' mit én jóvallok, tudni illik, hogy irjuk-be jegyző könyvünkbe a' következő *Reservatumot*: — „A' második kamara az elsőnek Király ő Felségéhez „intézett köszönő írását megfontolta, és „abban néhány botránkoztató nyilatkozatásokat talál: de nem gondolja, hogy

„rosz indulathól szármoztak volna; te-
„hát ennyibe hagyja a' dolgot.“

Röster: En a' Behr-Ur' jóvállá-
sára volksolok, mert a' Constitúcióval
ellenkezni látom, hogy az Ország' taná-
tsosai, kik véllünk egy gyűlést tesznek,
ellenünk *Oppozitziót* formáljanak; min-
denik kamarában lehet és kell is formá-
lódni ellenkező résznek: de egygyik kama-
ra nem lehet a' másik *Oppozitziója*. Egy
czélra kell dolgozniok, melly a' közjó.

Häcker, az első Titoknok: — „(e'
fontos beszédet mondott-el). Midőn én,
mint Orátor ezen Oratori székre fel-lé-
pek, kétség kívül sem ezen kamara sem
a' közönség nem várja tőllem azt, hogy
azon jóvállást helybe hagyjam, melly
ezen kamarának gyalázatjára válik, 's ma-
gamagának is ellent mond. Midőn az
Udv. Tanátsos (és Professor) Behr-Ur' vé-
lekedésében való megegygyezésemet je-
lentem, kétségkívül azt se gondolja sen-
ki, hogy egy-eleintén beszéllett' Orátor'
szavaira valamit mondani fogok. Ennek
vélekedése a' kamarának oly szembetűnő
ához oly méltatlan, oly megbántó,
magában oly ellenkező, hogy ha beszé-
demmel reá kibotsátkoznám, attól kelle-
ne tartanom, hogy a' jelenlévők füleit
minden szavaim által megbántom. A'
kamara' gondolkodását már nyilvánság-
gal kijelentette az ő bosszankodása 's
kedvetlen tekintete. Ha az Ország' ta-
nátsosainak szavait valamivel menteni kel-
lene, azt nem lehetne egyebütt, hanem
csak az Országok' gyűléseinek 's két kama-
rákra való oszlássaiknak theoreájában.
Jól esmerem én a' Frantzia, Anglus, Né-
met Tudósoknak a' Státusok' gyűléseikről
való közönséges theoreájikat, az egymás
ellenébe helyezettett testekről, a' meg-
tartó és rontó princípiumról. Jól tu-

dom én, hogy az olyan Státusokbár,
mellyekben képviseleti Constitúzió áll-
fenn, a' közönség' küldöttjei kamarájá-
nak vagy a' második kamarának azt a'
tisztelet szokták adni, hogy a' mozgó-
ságnak, a' jobb felé való nyomakodás-
nak, 's az idő' lelkével való eléfelé nyo-
mulásnak principiumát ezen kamarába
helyheztetik, 's csak abból a' félelemből,
ne talám ezen kamarát az igen nagy ipar-
kodás nagyon meszsze találja vezérteni,
az első kamarát, mint az általellenben
lévő serpenyöbe tett fontot, úgy képzel-
tetik véllünk. Sőt engedjük meg, hogy
az első kamara a' maga köszönő irásá-
ban a' szollási tehetség' bombastjának
egész felczifrázásával a' tudósoknak min-
den közönséges principiumaikra kiter-
jeszkedvén, az ő köszönő írása ezen te-
kintetben az alsó kamaráját nagyon fe-
lyül haladta volna is, így se kellett vol-
na egy ily köszönő irásba egyebet ten-
ni, hanem csak a' képviseleti principi-
umból vévén-fel a' dolgot, a' magok po-
litikai vallástételjeket azzal megegygye-
zőleg a' világ előtt nyilván kifejezni,
melly környülállás, mint nekem látszik,
a' mi kamaránk köszönő irásában nem
fordul elő. De azt is tudom ám én más-
felől, hogy a' tudósok a' képviselő ka-
maráknak egymással szembe való hely-
heztedéssék felől nintsének egészszen
egy értelemben, 's a' felvett principiu-
moknak sokak ellentmondanak. Eppen
úgy megfordittatván pedig a' dolog, mint
a' mi első kamaránk köszönő irásában
kifejeztetett, már így nem lehet hogy
fel ne ingerelje, 's betsületének meg-
mentésére, 's méltóságának és princi-
piumainak védelmezésére, ne nogassa a'
Követek' kamaráját. (A' többi másszor
következik).

Száz forint huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Febr. 24-dikén 252 $\frac{1}{2}$ — 25-dikén 252 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é t s.

Klagenfurtban tett egyéb kegyes látogatásai között, az Ursula' klastromába is el menni méltóztatott Császárné ő Felsége; ennek minden Oskoláját megtisztelte kegyes látogatásával, több leánykától tudakozódott külömbkülömb tárgyak felől; megditsérte, 's érzékenyítő szelidséggel és szeretettel való intések által buzdította őket az iparkodásra és szorgalmatosságra.

Klagenfurtból való elindulása előtt való napon közönséges asztalt adott ő Cs. K. F. ge a' Rendek Burgjában; asztal után az ott őrizeten lévő *Wimpfen* gyalog Olasz Regementjét parantsolta ő F. ge Török muzsikával 's lobogó zászlóval maga előtt elleptetni, 's szép magaalalmaztatásáért és tsinosságáért Fels. meglegedését kinyilatkoztatván, fejenként minden köz embernek 's al tisztnek 3 napi hópénzt, a' muzsikai karnak 200, 's a' Burgban strázsált katonaságnak 300 forintokat parantsolt adattatni. Azután mindeneket audientziára bocsátattatott ő Cs. F. ge. Ebéd előtt a' Fő Tisztviselőket, Papságot, 's Rendeket mutattatták-be magoknak ő Cs. K. Felségek. Estve *Cárolina Cs. Kir. Fő Hertzegasszonnyal* egygyütt theátrumra mentek, a' hol véghetetlen örvendezéssel dob 's trombita harsogással fogadtattak. Azt, hogy a' theátrumon különös előkészületekkel fogadtassanak, meg nem engedvén ő Cs. F. ge, a' helyett, kegyes adománnyal megörvendtetni méltóztatott a' jádzó sereget. A' város estve szépen megvilágosított; 's a' nevezeti Regement' muzsikai karja, szép éjjeli muzsikával szolgált.

Ö Felsége *Mária Ludovika* Fő Hertzeg Asszony, *Pármai etc. Hertzegasszony*, Febr. 15-dikén Velenczébe, kívánt

jó egészségben megérkezett. — Ugyan ott, a' tisztulási házban kiütött pestisnek teljesen való megszűnéséért, e' hónap 8, 9, és 10-dik napjain közönséges háláadó újtatosságok tartattak.

Jó sef Cs. K. Fő Hertzeg, Magyar Ország' Palatinusa, Romába és Nápolyba tett útjából, Februarius' 11-dikén Florenziába szerentsésen vissza érkezett.

A' Persa Nagy-követ, Bétset, három héti itt-mulatása után, a' múlt vasárnap ide hagyván, Párison által folytatja útját London felé.

Magyar Ország.

Szombathelyről Febr. 15-dikán 1819.

„Öröm könnyeket hullata az ezeket közlő, midőn ama' híres *Colonia Savoria*' omladéki közt a' mostani Szombathely Városának kebelében Felséges Királyunknak I. Ferencznek, a' Hazá' imádot Titusának Születése' napját e' 1. Febr. 12-kén nem annyira hű pompával, mint Gessner együgyű Pásztoraitól vett egyenességgel, 's a' leg melegebb buzgósággal ülleni szemlélte. — M. Perlaki Somogyi Leopold Püspök ő Nagysága az egész Szombathelyi Káptalannal és Papsággal egyetemben ő Felsége hosszú 's boldog kormányozásáért buzgó aldozatot nyújta a' Mindenhatóhoz. A' mi leg inkább illette szívét a' közlőnek, 's figyelmét leg inkább magához vonzotta, a' Tanuló számos ifjúság vala. Reggeli 8 óra-kor számos papi és világi Uri halgatók ösze seregelvén a' Lyceumnak egy téres szobájába N. T. T. Horváth Ferencz Director, és öregebb Prof. Ur nem annyira ékes, mind Böleselkedőkhöz illő fontos, 's ezen innepre ki is nyomtatott egyházi Beszédet tartott Sz. Péter I. Lev. 17. v. ezen igékből: *Regem honorificate*, mellyből azt következteté, hogy

a' Királyért való buzgó imádság, és az annak tartozó engedelmisség leg inkább eszközli a' Királyhoz való tiszteletet. Ezen Beszédnek vége lévén 9 órákor a' Füsspöki ékes Templombá gyülekezének mind a' papi 's világi rendek, mind a' Lyceumi 's Gymnasiumi számos ifjúság, valamint az itt lévő B. Radiwojevich N. Gyalog Ézeredeből lévő Verbung Commandónak egy része, a' N. Vármegeye katonáival is, holott Fő T. Bóle András Canonok, és Apát. Ur szép muzsika zengés között tartá ő Felségéért a' nagy misét; a' Templom előtt pedig a' fenn irrt N. Ézeredek más része fegyverben állott. Vége lévén a' szent áldozatnak ismét szép rendel számosabb papi és világi Uri vendégektől kísértetre az egész ifjúság a' Gymnasiumba sereglött, holott 1-ben N. T. Söjtöry Jó'sef mint öregebb Tanító Ur egy classical ékességgel csinosított Beszédet tartott, mellyet Philonak ezen assertumából: *Rex Justissime!* — — *nulla re magis gaudeas, ac laetitia afficiaris, quam tua erga subiectos beneficentia* vett, 's meg mutatá, hogy Fels. Királyunk népének szeretetét tulajdonává tette, meg bizonyítván hogy 1. ő egy jótévő atya, 2. hogy valamint atya, úgy a' köz jó' boldogságát lelkesen előmozdító kegyes Fejedelm; 's azért jobbágyi szeretetre, engedelmisségre, 's tántoríthatatlan hívségre leg méltóbb Király, mint a' ki a' Magyarok' szentséges palladiumát is, melly kilencz századok oltá annyi veszélyes fergetegek között épen maradt, a' Nemzeti Constitutiót, tulajdon épségben imádtatja hív Magyaraival. Bé rekesztvén ezen Beszédjét a' Tisztelt Tanító Ur fel lépett helyébe N. T. Mórocz Antal Ur a' 2. Grammaticának Oktatója, 's egy lelkes, az ifjúsághoz 's az innep' méltóságához alkalmaztatott defék Magyar Beszédet tartott, melly valamint az ifjúságot a' Királyi méltóság' szentségéről fel világosította, 's

magok' jó viseletekkel ki mutatandó mély tiszteletre 's hálára szembe tünőleg gerjesztette, úgy a' számos Uri halgatókat lelkes kifejezéseivel 's szerencsés előadásával figyelmessé tette. Ezt zárta bé N. T. Szabó Miklós 4. Grammaticát Tanító Urnak fen repkedő Sapho rendű 's ezen napra kiadott verseinek (mellyek itt közöltetnek) az ifjúság által lett kellemes élénkítése, 's a' sok szívből eredett Eljen kiáltás. Különösen ki mutatták magokat ezen alkalmatossággal a' Poézist tanuló Ifjak, kik valamint egyéb tanuló Társaikat 's Oktatóikat, úgy az öszzegyűlt Uri halgatókat egy ki nyomtatott érzékeny a' Fejedelemhez igaz fűi tisztelettel viseltető gyenge szíveknek remekjével, (mellyet hasonlóul közleni méltónak tart az ezeket író) meg lepék. Végre hogy ezen ő Felségéhez illy módon meg bizonyított jobbágyi hívségeket vidámság és jó kedv zárja bé az itt minden jó érzésűek töhéletes meg elégedésével fárodhatatlan tanító. Praemonstratensis Rendnek egy általában mindenektől egy aránt kedvelt nagy tudományú, ember szerető, szelíd 's a' leg szebb virtusokkal tündöklő ama' Műrányi Zengőnek méltó Onokája N. T. T. Gyöngyösy Pál Director Ur, ki egyéb aránt is meg szokta mindenkor mutatni, hogy nem magának él, egy fényes böjti ebédet adott, mellyen a' Philosophiának Professori, több papi, szerzetes, 's világi Uri vendégekkel hangos eljen kiáltások között írtették a' poharakat a' szeretve imádozt kegyes Fejedelemnek hosszú Országlásáért, 's szerencsés útozásáért. — Az asztal közepén egy aszszonyi figura ezen fel-írást olvastatá a' vendégekkel:

*Diva superpositis fument altaria
flammis,*

*Largifera inponam candida thura
manu!*

mellyet a' Tisztelt Director Ur készített azon mély jobbágyi tiszteletből, mellyek

Jötévő Fejedelméhez viseltetik. — Legbecsesebb jutalma a' Fejedelemnek, midőn alattvalóitól illy buzgó tisztelettel imádatlik! — De boldog az a' Megye is, mellynek fiataljait illy Oktatók kormányozzák, kik jó idején szívekbe öntik a' kegyes Fejedelemhez tartozó szent kötelességet! —

(A fenn említett versek a' jövő kedden következnek).

Nagy-Kani'sáról. Fels. Urunknak Születése napját a' kegyes Oskolák és a' Szent Ferentz Szerzetbeli Tiszt. Atyák, úgy az itteni Gymnasium Nagy érdemű Profeszszorai a' Tanuló Ifjúsággal együtt, Febr. 12-kén, nagy buzgósággal 's minden lehető pompával innepelték. Az Inneplés előtt való nap minden Classisokat sorba járt a' Gymnasium hűséges Directora Nagy Tiszt. P o d o l a y M e n y h á r t Úr, 's elő adván az Inneplés' okát, fontos szókkal tsepegtette az Ifjúság szívébe a' Felséges Fejedelem eránt tartozó kötelességeket. Meghívatta az Ifjúság által az itt kvártélyozó Katonaság Obersterét, a' Só-Hivatal Tisztjeit, a' Nemességet és a' nevezetesebb Polgárokat az Inneplés fényének nevelésére. Mind ezek nagy számmal 's örvendő szívvél megjelenvén a' Gymnasiumban Tiszt. K o s z t k a L u k á t s Úr igaz Római ékesenszóllással tartott Deák beszédében előadta a' Felséges Királynak a' Magyar Hazára 's különösen a' Tudományokra nézve tett nagy érdemeit, utat mutatván egyszersmind a' Tanuló Ifjúságnak arra, mi módon hálálhatja meg azokat. Kérté végre a' Mindenhatót, hogy Felséges Királyunkat ép lélekkel és erőben tartsa meg számos esztendőlag. — Ugyan ezeket mondotta Magyar nyelven Tiszt. S z u k I m r e Úr, a' gyengébb Tanulók kedvéért. Az Oskolai Inneplés után az egész Gyülekezet a' Templomba ment, hol a' fent tisztelt Oskola Director Úr katonai muzsika zengedezése 's ágyuk

durrogása alatt két Professorok 8 Tanuló Ifjak 's ugyan annyi Polgárok égő fátylát tartván, a' Felséges Király boldog életéért Szent Misét tartott. Ugyan ezt tselekedtek a' Szent Ferentz Szerzetbeli Atyák. Egész napon hangzottak a' Városban a' Felséges Király boldog életéért való Örömkialtások.

Tudományos Dolgok.
Költemények Phaedrusként, Két Szerzellekkel. Írta Virág Benedek. Budán a' Királyi Magyar Universtitás betűivel. 1819.

Ezen cím alatt jelene meg újra egy szép Munkátskája Virág Benedek Hazánkfianak, kit az Olvasó Magyar Közönségnek a' keveset de jót betsülő része egyaránt tisztelet és szeret.

Ezen Könyvetskét a' Tisztelt Szerző egykori Tanítványának Reseda János Úrnak, Gróf Waldstein Úrfiak Nevelőjének ajánlotta. Vajha elérné tzelját ez a' szép megtiszteltetés, 's méltó figyelmet gerjesztene a' Nevelő fontos és tiszteletet érdemlő Hivatal eránt. — Az Előbeszéd helyét Eszópus Élete foglalja el, melly itt röviden de jól adatik elő. — Magok a' Költemények tiszta magyarsággal, minden szoszaporítás nélkül, 's Phaedrusként hatos Jambusokban gyönyörködtetik az Olvasót, még pedig itt, azzal a' különbséggel, hogy a' Magyar előadásban a' önnü folyásu tiszta Jambusok sokkal számosabbak, mint a' Római Versköltőben.

A' Költemények száma Százöt. Ezeket követi, két Szerzellek, Trocheusokban. Mind a' két Szerzellek elegyes Tárgyú, mellyek közül az utolsó 50 többnyire Publius Syriusból vett 's megváltoztatott nevezetes mondásokat Magyarit meg, alattok lévén mindenkor az eredeti Mondás is Római nyelven. A' tiszta és hibátlan nyomtatás, úgy a' szép piros is ajánlják e' könyvetskét; noha a' mi Virágunk Munkáinak ajánlására ez soha számba se jöhetne.